

سولی لوکی (خودکلامی)

رنجور تلگامی

تلخیص:

سولی لوکی یا سیلی لکوی، لفظ چھ مُلہ تلہ لاطینی زبانی ہند لفظ۔ سیلی معنے گوپاٹ پانس ستر تھے لکوی معنے گوکچھ کرنہ۔ سولی لوکی یا سیلی لکوی گوپاٹ پانس گن مخاطب سپد تھن خودکلامی ہنز عمل۔ پہ لفظیا پہ اصطلاح کو راجیر یا ہس نزدیک ہپو شہر مژروزن وائلک مذہبی عالم آگسٹن گوڈنچ لٹھ استعمال۔ ذر رمہ صدی عیسوی اندر چھ بیواتھ عنوانس تحت اکھ کتاب اتھ ناچھ ”سولی لوکیز آف آگسٹن آف ہپو“، امہ کتابہ ہند مواد چھ اتھ خودکلامی یا ونو Inner Dialog گن پیڑھ مشتمل۔ اتھ کتابہ اندر چھ پانے سوال آمتر تلعنہ تھے پانے جواب تھے دنہ آمتر۔ اتھ اندر موجود حکم تھے خودکلامی ہند تعلق چھ ذاتی علمس ستر۔ اتھ اندر چھ روح تھے امہ کس عین تھے اصلس یعنے Essence متعلق سوال آمتر کرنہ۔ آگسٹن سین دن نگارشاتن ہند اولم ترجمہ کو ر Alferd the great ہاؤر لکھارو یس اینگو سیکشین (Sexian) Anglo مذہبی نظریاتن ہند قائل اوس۔

کلیدی الفاظ: سلو لوکی، اصطلاح، مخاطب، خودکلامی، مواد، عنوانس

تعارف:

وق گوارنس ستر ستر رئڑ خودکلامی ہند امی ترکیب تھے طرز اظہار نشری ادب خاص طور ڈرامائی تخلیقی ادبس اندرجاء۔ پہ طرز

آو سطح ڈرامہس اندر ورتاونے۔ پا تھرن تے عوامی سطحس پیٹھ ہاوان والین ڈرامہن اندر چھ خود کلائی ہند پہ اقتباس تمہ ساعتہ ورتاونے یوان ییله اکھ کردار باقی کردار و نشہ پدون گئے ظون سٹھس پیٹھ آسہ یا اگر تھے کا نہہ گندن گور موجود آسہ سہ آسہ خود کلائی ورتاونے واں لش مفقوداً جسم یانہ آسنس برابر۔ پاڑ پانس ستر کتھ کر نجپے عمل چھ تخلیقی ادبیں اندر امامہ غرضہ ورتاونے یوان یٹھ اکس انسانہ سند اندر وون یا ونو مافی اضمیر، بغایر لاگ لپٹ یا منافقت ظاہر سپد تے حاضرین تے سامعین چھ نہہ والیم تہ ٹا کا پاٹھر امر سیزرا توھ زینان۔

ڈراما نگار چھ پہ ٹیکنیک یا ترکیب استعمال گرتھ پعن مدد عاتیہ مقصد کردار پسندی ڈسکن تام واتناوان۔ لکھارک چھ پعن مقصد تفکر، ذہنی کیفیت تے احوال بے پھرزوک پاٹھر کردار ہے سیزرا نفیسیاتی سکپینگ گرتھ نہایت دلچسپ تے دلشین انداز مژز لکن تام واتناوان۔ خود کلائی ہئزز پہ عمل چھ سامعین کھارسز (Catharsis) معنے Suffering، Peripety (Anagnorisis) یعنی گندن گردی سیزرا کفیت، حالاتھ تے واقاتھ پور پاٹھر محسوس کرنا وان تے سمجھا وان۔ خود کلائی ہند ذریعہ چھ گندن گور بوزن تے وچھ والین ہئزز ہمدردی حاصل کران۔ وچھن والک چھ حالاتھ ہند رد عمل تے غلطین ہند احساس تے زبر پاٹھر ہئزیان۔ یہ مسأری وصف چھ ڈراما کس پلاس روزینتہ بخشنان۔ یے خاصی پیٹھ اس طبقہ کتابہ بوطیقا (Poetics) اندر باوان۔

سولوکی یعنے خود کلائی چھ دون الگ عنوان تخت تے استعمال سپدان اکھ گو Monologue یا کھ گو Aside مونو لگس اندر چھ اکھ سپکر شعوری طرباً قین گن مخاطب سپدان تے سامعین چھ خاموش روزان پہ چھ خود کلائی ہند موخر حصہ، اما پاڑ ز سولوکی چھ اکھ کھوتے زیاد صفحن پیٹھ مفصل پاٹھر ورتاونے یوان۔ پیٹھ امہ کھوتے تے کم و تک آسان۔ یو یانی ادبیں اندر چھ شر آہمہ صدی عیسوی تان مونو لگ تے Aside جزوی طور استعمال سپد مُت اما پاڑ ز انگریزی ادبیں اندر لب خود کلائی ٹھراہ، سداہ تے اراداہ صدی عیسوی اندر پور پور جائے۔ الفرد ٹینی سن تے رابرٹ برونگ دو شوے چھ مونو لگ خوبصورت

انداز اندرو رتاوان۔

نفسیاتی تجزیہ کے حوالے چھ خودکلائی ہٹریز یہم تریشوے عملہ یا نے سیلی لکوی، مونوگراف تے Aside گندن گر کی سند نفسیاتی پوسٹ مامٹ کران۔ اُس نقاد سند حشتنے ہیکیو اُسکی لکھاری تے کردار سے شر غار شعوری عمل تہ نفسیاتی رجحان محسوس کرتا ہے۔ خودکلائی ہٹریز یہم تر کیب تے ہوزر چھنے اکس انسائے سند Self Hidden پوشید ذات تے تپنڈ کی افکار نمبر پھکننس تے بے با کی سان باوس اندر بختیتیہ اکھ پاڈ چھ گوہھان۔ کردار چھ پئن روپ و فکیہ تقاضہ مطابق بدلاوان پے تبدیلی چھ ناظرین آسانی سان Litreary Device سمجھان۔

پاٹھرس اندر چھ خودکلائی کرن وول امہ ساعتہ تہ آسمانس گن متوجہ کران تے یتھ کن قوت الہیس (Divine Energy) ستریتھی آسنگ باس دواں نتھے چھ پئنے نسے پانس گن مخاطب سپد تھ کتھ کران۔ مخاطب چھنہ بظاہر کا نہہ آسان۔ ایز بختنین تے جیکو بنن دوڑ کیں ڈرامہن اندر چھ خودکلائی ہند عنصر زیاد غالب۔ کرستوف مرلو تہ شیکسپیر دوشوے لکھاری چھ یعنے خودکلائی ہند یسلے استعمال کران۔ Celli Lukuy

آمی خودکلائی ہٹریز تر کیبیہ ڈسی چھ انگریز ادب میں زکر کرستوف مرلو پئنس ڈرامہ "ڈاکٹر فاسٹس" اندر (renassance) نشاط ثانیہ یتھ کنرا یکسپوز کران (Expose) تے امہ خودکلائی ہٹریز گوڈ بچ لاؤں چھ

"A Sond Magician is a nighty God"

آکس خودکلائی اندر چھ ڈاکٹر فاسٹس پنچہ غارا خلائق تے شیطانی قوتہ نش باز یتھ کنزو نان

"Now fausts must thou needs be deemed and canst thou not
be saved"

یعنے ”ہیو فاٹس وولن چھکھ ٿڻ ملامتک حقدار ٿڙ ھیلکھ نه ٻچتھ“، خود کلائی اندر چھ Objective Coreative ماحوچ مناسبت پاؤ ڪرنس منز مد کران یہ تصور چھ T.S.Eliot سُند۔ مارلو چھ خود کلائی ہند استعمال گرتھ ڈرامی سنجیدگی ساندار پاٹھو محوس کرنا وان۔ ڈاکٹر فاٹس ٻئشرا خری خاہش تھے کامنیتھ چھ یمہ آپ دا یار وان

"Ah Fausts now haste thou but bare hour to live and then thou must be
deemed perpetually"

”افسوس فاٹس ڦتے نش چھ صرف اکھ گائنه زند روز نه چھ اُطڑ امہ پتھے چھ چون فنا سپُن لافانی طور یقینی“، خود کلائی چھ ڈرامی ادب تخلیقی شدت، سنجیدگی، جہار، فکری گوبر ٿې Sublime بخشان ٿے لان ہے نس چھ اتحہ پیٹھ کائی زور دوان۔ ڈراما نویس چھ عمداً قصد آپ ڪنوشن یا طرز اختیار کران تاکہ سہ ہیکیہ کا نہہ تھے Inconsistency یعنی غارب طی عمل رکاؤ تھہ۔

ادب اندر چھ درحقیقت ڈرامہ نگار خود کلائی ہشتہ ترکیب اُگ کنورتا وان تاکہ سہ ہیکیہ کردار سیاتہ Prominent یا نے اہم بنا تو تھے امہ سُتُر تھے سندس کلامس زُوزی تھے بخشش تھے یا تھے مقصودس تھے مطلبس یُس اتحہ خود کلائی ہندس پر دس تل آسہ۔ لظر پھرس اندر تھزر، عظمت تھے مقبولیت پاؤ ڪرنے چھ اُطڑ چھ نشری ادب خاص طور یقینی ریڈ یو ڈرامہن اندر چھ ترکیب استعمال سپدان یہے چیز مِد نظا تھا تو تھے چھ شیکسپیر پنے ہیں ڈرامہن اندر خود کلائی ہند طرز اٹھا رک یسلے استعمال کران۔ شاید چھ یہے وجہ زالہ پلے ژور ہتھ دُری اند واتی نے باوجود چھ اُگ سندہن ڈرامہن اندر Universal Appeal یا نے آفی جائز بیت۔ اُگ سندہ کی نہہ ڈrama مثالے جو لیں سیزر، او تھیلو، کنگ لیر یا ہیملٹ چھ خاص طور مقبول تھے یعنی آفی مقبولیت عطا کرنس اندر چھ سولو لکوی مطلب خود کلائی ہند اہم رول۔

المیہ ڈرامہن اندر چھ نو دکلائی غمک تے دو کھک عنصر پاڈ کرنس اندر اتحار وٹ کران۔ گنہ گنہ ساعت پر چھ تے طریقہ کار گندن
گرہن ہمز سازش، انتقام، لضادتے رغبتو مناسب طریقہ بد کران مثمن جولی سیز رناؤڑ ڈرامہن دو یہم ایک چھپ بیہ آپہ اکس
کردار سند پوشید تھراوس تل پینہ آمزراے ترے پیش کران یں بروں ناچھ

"It must be his death and for my part.I know no personal cause to spurn at
him"

ترجمہ:- "چ گڑھ ضرور جانے مرگ گڑھن تے میانہ خاطر نہ میچھنے اتھ ہمز کا نہہ ذاتی غرض اُمس دو ار و اتنا وگ" ،
سو لوکوی ہمز ترکیب استعمال کرن وزچھ لکھا رک رو حقیقت پنہ نس تھیلیس فکر تے سوچن نجباوڑ بل عطا کر تھ Relief حاصل کران
یں زن Phsyco analytical theory ہند اکھ پہلو چھ نو دکلائی ہند ہوزتے ورتا و چھ شیکسپیر سندس ہیملٹ ڈرامہس
اکھ ڈرامائی بصیرت عطا کران یتھ ہمز کردار پنڈگ مالک سہز جدا یی تے انتقام پینگ اظہار پر تاشیر چھ۔

"To be or not to be? that is the question

whether tiss nobler in the mind to suffer.

Scholarly insight can let one find feminist
note in the line of a Solu-Lukvy by hamlet

which is

"Fragility the name is woman"

"منے پیا زندہ روزن کنپ نہ پچھا اکھ سوال ز کیا دما غس مژع عذاب لی ون چھا بہتر" علمی بصیرت تھا ون دوں شخص ہیکلہ

ہیملٹ ڈرامچ نوکلائی اندر یمہ نقطہ نظر ک ادراک گرتھ یتھ اندر ووش تراؤ تھ گندن گزروناں چھ

”ہتے ہے بے وفایی، نڑتے ہے چھی دویم ناو۔۔۔ زناہ“

انگریزی علاوہ چھ فرانسیسی ادبیں اندر پیر کاٹل تے جین لسین نوکلائی ورتاوان۔ جدید ڈرامہ نویسی اندر تھے چھ جزوی طور پر رہ وش از تام چلے ہوئے۔ کاشرس ڈرامائی ادبیں اندر تھے چھ نوکلائی پہنچ کوشش کم یا زیاد دریٹھ گوھان۔ ریڈ یو ڈرامہن ہندکی ذریعہ چھ تھے عام لکن تام واتان۔ ہم عصر ادوکیو کا شر ڈرامہ نگاری مژہ چھ تھے کے پہن لبھنے یوان۔ موجود سماجی منظر نامہ کہ حوالہ یس، ذہنی دباو، غائریقی صورت حال۔ ڈریشن، فضولیات، راء اظہار کرنچ پابندی دم بخود ماحول پیٹر اسہ آؤ تھے چھ کاشرس ڈرامہس اندر نوکلائی پہنچ روشن پانہ ناؤ تھے ہیکیو اسکر پنڈ وو بے باو تھ گرتھ۔ ادبیں اندر چھ ظرافت تھے نوکلائی تم نے ذریعہ یہو کناؤ نہ ون لایت تھے نہ ویں لایق و نتھ تھے ہیکیو تھے ویپراؤ تھ تھے ہیکیو۔

کتابیات:

بیران۔ گلنس۔ (2003)۔ ڈرامپیک مونو لاگ۔ رواٹھ لندن
بیس، فرانس لیڈم۔ (۲۰۱۸)۔ فارگاٹن بگس۔ کلاسک ری پنٹ